

Magyar Szállodás és Vendéglős

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA.

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

GUNDEL KÁROLY, MALOSIK FERENC, MARENCICH OTTO, NEMETH ALADAR
KOZREMUKÖDÉSÉVEL SZERKESZTIK:

BALLAI KÁROLY FŐSZERKESZTŐ, TÁBORI KORNÉL SZERKESZTŐ

SZERKESZTŐSÉG (REDAKCIÓN) ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IX, LONYAY UCCA 22. SZÁM. TELEFON: 381-152.

A szociális rendelkezések betartása. — Új személyzeti borítékok.

A KERESKEDELEMÜGYI MINISZTERIUM, akár a testületnek, számos, jobbára névtelen, vagy lakás-címüket föl nem tüntető, nyilván árnevű egyénektől származó panaszt kap arról, hogy iparunkban egyesek a minimális munkabéreket nem adják meg, a megszábot munkaidőt pedig túllépi.

Mindazon esetben, amelyekben e följelentéseket megvizsgáltuk, a panasz nem bizonyult valódnak, vagy az átmoneti időben természetszerűen járó bajok voltak.

A kereskedelemügyi minisztérium most, a hozzáérkezett panaszokra, 30.931/1939. I. a. számú rendeletével fölhívta testületünket, hogy a hivatalos lapunk újján nyomtatékosan figyelmeztessük tagjainkat a rendelkezés be nem tartásának következményeire.

E rendelkeznek elegendő téve, fölhívjuk tagjainkat, hogy a fizetés szabadságot biztosítsák arra jogos munkásaiknak, a legkisebb munkabéreket maradéktalanul adják meg és a 14 órás munkakeretben napi 10 órán túi, ugyancsak a rendelkezben megállapított módon foglalkoztassák alkalmazottaikat.

Az a tapasztalat, hogy a munkások egy része rosszízű személynél a rendelkezéssel, testületünk munkaügyi bizottságát arra készítette, hogy új személyzeti borítékok készíttessen, amelyen az alkalmazási feltételek és tudnivalók az új rendelkezés figyelembevételével szövegeztettek meg. Hogy munkásaink ne mondhasák a jövőben azt: „nem tudták, mit frattak velük alá”, azért az új személyzeti boríték tudnivalóit tartalmazó nyomtatványt kap — átvételi elismervény ellenében — mindenegyes alkalmazott, amely nyomtatvány szövegint egyezik a „személyzeti boríték” szövegével.

Fölhívjuk tagtársaink figyelmét új személyzeti borítékunkra, amely egyébként a munkások okmányainak őrzésére szolgál és saját érdekükben alkalmazzák azokat.

A személyzeti borítékok darabja tagjainknak 6 fillér, nem tagoknak 10 fillér. A személyzeti borítékokat a pénz (és vidékre a postadíj) előzetes beküldése után testületünk irodája küldi szét.

Budapest, 1939 május hó 26-án.

BALLAI KÁROLY
vezető jegyző.

MALOSIK FERENC
elnök.

... kávé és természetesen teát
is Meinltöl!

Darjeeling Orange Pecco P 20.—
Ceylon Orange Pecca . . P 17.80
India Orange Pecco . . . P 16.20
Virágos India Pecco . . . P 14.40

POPPER BORPINCÉSZET R. T. BUDAPEST-KÖBÁNYA,
ELŐD UCCA 8. SZÁM

ALAPITATTOTT: 1869. ÉVBEN.

TELEFON: *148-462.

AZ 1922. ÉVI SZÖLLŐ- ÉS BORGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁSON ARANYÉREMEL KITÜNTETVE

OLVASSUK, TERJESSZÜK LAPUNKAT!

SZEREZZÜNK ELŐFIZETŐKET!

A M I N A P T Á R U N K

1939 Június 2 Péntek	Este 8 órakor vendéglősök vacsorája Szüts Lajosnál (Kis Rabló étterem, XI, Zenta ucca 3.)	16 Péntek	Este 8 órakor vendéglősök vacsorája Mayer Ferencnél (Alpesi Faluban, Angolpárk).
5 Hétfő	Forgalmiadóátalány befizetésének határnapja.	20 Kedd	A vigalmiadóátalány befizetésének határnapja. Délután 4 órakor II. kerületi tagértekezlet Blasité Jánosnál (II, Margit krt 103).
7 Szerda	Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Horváth Mihálynál (VII, Rottenbiller ucca 52.)	21 Szerda	Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Bischoff Ignácnál (IX, Vágóhid u. 12).
14 Szerda	Délután 4 órakor az előjársóság ülése az ipartestület tanácstermében. Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája vitéz Miklós Józsefnél (IV, Várház krt 16).	28 Szerda	Dél előtt 10 órakor indulás a Jóbarátok társaságának kirándulására Esztergomba. Találkozás a VII, Erzsébet krt 10. sz. előtt levő Rákosi szobornál. Autobuszköltség személyenként 5 P.
15 Csütörtök	Az egyenesadók június havi részletének befizetési határnapja.	30 Péntek	Este 8 órakor vendéglősök vacsorája Gundel Károlynál (VI, Állatkerti út 2).

VENDÉGLŐSÖK DÉLUTÁNI TALÁLKOZÓHELYE A SPOLARICH-KÁVÉHÁZBAN! (VIII, JÓZSEF KÖRÜT 37—39. SZ.)

Dreher Baksör

ANGOL GIN

High & Dry

Booth's Distilleries Ltd. London-féle

VEZÉRKÉPVISELET ÉS LERAKAT:

VENDÉGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA RT.

Magyar Szállodás és Vendéglős

Nyugdíjgyesületünk mult éve.

A NYUGDÍJGYESÜLET ezévi közgyűlésén az igazgatóság jelentését Bolgár Menyhért lítkár terjesztette elő, amelyből a következőket közöljük:

AZ ELMULT 1938-AS ESZTENDŐ — az előbbi évek az iparra és kereskedelemre és így természetesen a vendéglátóiparra is jótékony hatású javulása után — a kül- és belpolitikai viszonyok kedvezőtlen alakulása következtében egész gazdasági életünkre káros befolyással volt és ez alól sajnos a vendéglátóipar sem vonhatta ki magát. Az év elején meglepetésszerűleg történt osztrák „Anschluss”, később a Szudétavidék csatlakozása a Nemzetbirodalomhoz, Európa nagy részét lázas izgalomba hozta és már-már ügyválszott, hogy ismét egy katasztrofális világéges küzében állunk. Hála a Gondviselésnek, hogy sikerült az utolsó pillanatban a borzalmas háborút elkerülni és Csehszlovákia felbomlásával régi jóság és soha meg nem szűnő területi követeléseink közül a Felvidék egy részét vérontás nélkül visszaszerezni. Természetes, hogy ezen veszedelmes és az elmúlt év végéig hűzódó aggasztó kül- és belpolitikai helyzetet iparunk is megsínylette és ennek káros hatása az előbbi évben immár szépen fejlődött idegongorogalmunk visszaesésében is megnyilvánult. Az 1937. év kivételével immár közel egy évtized óta tartó súlyos gazdasági helyzet kemény próbának vetette alá intézetünk és minden igyekezetünk arra irányult, hogy egyesületünk fennmaradását biztosíthatassuk és ámentünk a bizonyára elkövetkező jobb időkre. Hogy egyesületünk e kemény próbát sikeresen kiállotta, ez a kézzelátatos és takarékos vezetésben kívül mindenkélelt a tagoknak köszönhető, akik dicséretreméltó pontossággal tettek eleget fizetési kötelezettségüknek. Csak így vált lehetővé, hogy egyesületünkkel fennmarhattuk és a súlyos és hosszantartó gazdasági válságon átsegíthettük.

A számvizsgálóbizottság által felülvizsgált és általunk előterjesztett 1938. évi zárszámadásokból megállapítható, hogy az elmúlt esztendő az iparunkra is oly súlyos hatással volt gazdasági válság dacára megnyugtató eredménnyel zárult, mivel az előirányzott tagjárulékbévetel 94%-a befolyt. Ha tekintetbe vesszük, hogy más, sokkal nagyobb intézetek előirányzott

tagjárulékbévetelüknek csak jóval kevesebb százalékat vettek be, akkor nyilvánvaló, hogy intézetünk a múlt évi gazdasági válság ellenére életképességről tett tanúbizonyságot és jogosan remélhetjük, hogy a normális viszonyok helyreállása után egyesületünk is fejlődni fog. Örömmel jelentjük továbbá, hogy a múlt évben a tagsági járulékokon kívüli arénauti bérházunk házbérei is hiánytalanul befolytak. Házbérbévetelünk és a karbantartási költségek az előző évi nyívón mozogtak. A kb. 13.000 P-s házbérbévetelünkből levonásba hozva a 6500 P-t kitevő adót és karbantartási költségeket, végeredményben 6500 P volt a tiszta bévetelünk és így e téren sem mutatkozik visszaesés az előző évvel szemben. A folyó évben azonban az előző évben végeztetett lakásátalakítási és tatarozási munkákból kifolyólag bennünket megillető adókedvezmény ügye elintézését nyert és ennek üdvös hatása most már mutatkozni fog, mivel ez évi adóterhünk már kevesebb lesz. A bérházunkat terhelő és a múlt évi háborús helyzet miatt súlyos anyagi veszteséggel tenyegtető angol font tartozásunktól az elmúlt esztendő végén sikerült igen előnyös ártályamon megszabadulnunk és így arénauti székházunk most már tehermentes tulajdonunk. Megjegyezzük még, hogy e székházunk jóvedelmezősége lényegesen emelhető, mivel a beépíthető terület meg része még beépítetlen és az udvari front felépítése, vagy esetleg az uccai fronton létesítendő emeletépítés bérházjóvedelmünk lényegesen emelheti.

Egyesületünk jóakaróitól, támogatóitól az elmúlt esztendőben is kapjunk adományokat. Így a kisebb összegekben kívül a vendéglősből tiszta jóvedelméből 1000 P-t kaptunk. Amidőn a nemeslelkű adományokért ezúton is leghálásabb köszönetünket tolmácsoljuk, nem mulasztjuk el hálánk kifejezését azokkal szemben sem, akik erkölcisi támogatásban is részesítettek bennünket. Különös hálával emlékezünk meg ipartestületünk mély szociális érzéstől áthatott elnökségéről és előjáróságáról, mert az ő jóakarati támogatásuk tette lehetővé megalakulásunkat és eredményes működésünket.

Örömmel jelentjük továbbá, hogy a belügyminisztérium a múlt évi közgyűlés által eszközölt alapstabilizációs intézkedést jóváhagyta és hogy a múlt évben is — miként az előző évben — ismét 500 P-s hadikölcsönsegélyt folyósított részünkre, mely összeg a

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI BESZVENYTARSASÁG

KLABER PINCE

PINCÉSZET:

BUDAFOK, PETŐFI ÚT 14. SZÁM.
TELEFON: 2-696-98.

VÁROSI IRODA

BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY UCCA 19. SZ.
TELEFON: 1-142-67

régi nyugdíjgyesület nyomorgó igényjogsultjait közt osztottunk szét. Jelentjük továbbá, hogy az elmúlt évben a kilépti kényszerült tagoknak és az elhalt tagok igényjogsult hozzátartozóinak 8893 P tagdíj-visztaérterést, továbbá indokolt kérelemre a rászoruló tagoknak mérsékelt kamattal mellett 2500 P rövid-lejárát — teljesben biztosított — kölcsönt folyósítottunk és végül, hogy 60. életévüket még be nem töltött tagjainkat halálos baleset ellen fejünkint 1000 P-ra biztosítottuk.

Az elmondottakban beszámoltunk mindazon lényeges eseményekről, melyek az elmúlt esztendőben egyesületünk működése alatt előfordultak. Leikismeretesen, önzetlenül és a legjobb tudásunk szerint végzett munkánk tudatában arra kérjük a t. Közgyűlést, hogy ezt a jelentésünket tudomásul venni és a felmentvényt részesítse és a tisztviselők részére megadni méltóztassék.

Tripoli és Líbia, mint vendéglátók.

Irta: **vitéz Fejér István** (Debrecen).

Szállodák, vendéglők és más nevezetességek.

A MEGHŐDÍTOTT LIBIA területe 1,750,000 km². Négy tengerpart-menti és egy szaharai tartományra oszto. Kb. 850,000 főnyi lakosságából több mint 75,000 olasz. Erdekés, hogy Líbia közvetlen nyugati szomszédja, a ma annyiszor elmozgott Tuniz területe 125,000 km². Tehát Líbiának tizenegyedrésze, de lakosainak száma 2,600,000: háromszor annyi, mint Líbiáé. Ebből a számból 200,000 európai származású, nagybörzést szicíliai olasz; több olasz lakik a francia Tuniszban, mint az olasz Líbiában.

Líbia lakossága elsősorban mezőgazdálkodó, állattenyésztőkből áll. Termékei: oliv-olaj, szőlő, datolya, mandula, banán meg egyéb, nálunk szintén ismert gyümölcs, gabona és dohány stb. A betelepített olaszok túlnyomó része földműves. Külön modern tanya-városokat építenek számukra, rendelkezésükre bocsátja a szükséges földet és felszerelést. Ilyen városok Tripoli környékén: Trigrinna, Bianchi Michele, Breviglieri és Mario Giuda. Lokók kedvéért hatalmas megnövelték a termékek számát; az utóbbi években több mint 1,350,000 mandulafát, több mint 2,100,000 olajfát, körülbelül 25 millió szőlőoltványt és kétszáz-ezer egyéb gyümölcsfát ültettek el.

Állattenyésztésük legfontosabb tényezői: a híres ló, a birka és a teve. Egyetlenek mondató ásványi terméke a só, a part-menti sómezőkről, a „saline”-kről.

Főismerték a termelés, az építkezés stb. szüksége mellett — éppen ezek lentésére — a vendéglátóipar kiépítésének sürgetésére. Hatalmas egyéb programok között vált nélkülözhetetlenné az idegenforgalom érdekelnek biztosítására, ezzel kapcsolatos adminisztrációra má 1935-ben megszervezett ETAL (Enie Turistico ed Alberghiero della Libia), a líbiai utazási és szállodai egyesület. Ugykérebe tartozik minden, az utazással kapcsolatos intézmény: szálloda, gépjármű szállítási szolgáltatás (vasút, autóbussz stb.), mindenféle látványosság stb.

Határánál ambícióval töreksezenek. Napójának és környé-

FELLNER BÉLA f. ü. v.

Élisé helyreállít szállodal, vendéglől és kávéházi személyzetet közvetlő iroda

BUDAPEST, IV, MOLNÁR UCA 3. SZÁM. TELEFON: 181-401

kének sincs talán annyi propagandája, annyi kitűnő nyomtatványa, mint Tripolinak és Libiának. Talán mert igen nagy konkurrenciák vannak. És például egy Genova—San Remo—Nizza tengerparti gyönyörű európai útvonalal szemben meggyőzőesítő törekvéssel, leikesei ajánlják egy Tripoli—Gadames közötti, néhány órási létszámú, sivatagos területű, kopár, de viszont rejtélyes, vonzó útvonalat. Talán Gadames, a még érintetlenül eredeti arab város kedvéért is.

A „Litoranea Libica” az a hatalmas, nagyszerű műút, amely a tenger partján, azzal jórészt párhuzamosan haladva, összeköti Libián végig Tunizt Egyiptommal, 1,800 kilométer hosszú és az egész 1937-ben nyílt meg.

Zuara városától nyugatra, Pisida mellett, Ras Adegirnél, a tuniszi határnál kezdődik, beiekapcsolódva a Medenín-Tunis felé vezető útra. Kelet felé először Zuarát érjük el kb. 110 kilométernyire Tripolitól. Van egy kisebb szállodája.

Általában kelet felé haladva, következnek a Litoranea-n Sabratha, a gazdag pámalagetekkel és kertekkel rendelkező el-Agelat-on át. Két Sabratha-nevű helység van. Egyik az ásatások ősi neve. Római város, amely egyéb romjain kívül restaurált színházával izellőt ad intelligens látogatóinak a római birodalom hatalmáról. Ugyanez a neve a másfél kilométernyire fekvő városnak. Modern, rendezett, iszta és 19,000 főnyi lakosa (350 olasz) van. Van egy kis szállodája étteremmel.

78 kilométernyi út végén a Litoranea-n érjük el Tripolit-t Zanzur-on át. Itt szép pámaerdőcskék és termőföldök váltakoznak. Tripoli pinenét, szórakozást nyújt, hogy azután Tagiura-n át a 120 kilométernyire fekvő Homs-ba jussunk. Kis kikötője van és tőszomszédságában fekszik, alig egy kilométernyire, Lep-tis Magna a kiásott régi város. Ez a római város fejlődését — annakidején — nem egyértelmű köszönhetné, mint hogy falai közül született Septimius Severus római császár. Homs szállodája az „Albergo Agli Scavi”, „az ásatások melletti”. Új, alig néhány éves, szép, modern, 20 szobában 30 ágy, 5 fürdőszoba. Napi teljes ellátás 30—40 líra — 8,50—11 pengő.

160 kilométernyire Tripolitól a Litoranea-n Zilten-be jutunk, az arab zarándokhelyre, ahová egész Libiából, sőt Tuniszból a hívők ezrei látogatnak el évente. Nagyon jó, szintén új szállodája az „Albergo alle Gabelle”, a gazellákhoz címzett. 10 szobában 15 ágy, 3 fürdőszoba. A homsi szálloda árai itt is érvényesek.

Misurata következnek. Híres a szőnyege, van kereskedelmi kikötője. Hasonnevű 20 szobás, 30 ágyas, 5 fürdőszobás új szállodájában minden komfortot megtalálunk ugyanazon áron, mint Homsban, vagy Ziltenben. — Sírte jön most a Litoranea-n. Kikötője van. Hasonló nevű szállodájában 15 szoba, 22 ágy, 6 fürdőszoba van. Árai, mint Ziltenben és Misuratában. — Ageda-ba-ba sokszor sivatagszerű vidéken egy el-Agheila-tól nyugatra emelt „Arca Philenorum” (Arco commemorativo) nevű hatalmas emlékmű kaput el. Itt 1937-ben a Duce líbiai tartózkodása, valamint a Litoranea hatalmas útvonalának

Alapítva: 1836.

Centennárium: 1936.

KOSSUCH JANOS

BUDAPEST, IX, VAMHÁZ KÖRÜT 5. SZ. TELEFON: 387-141.

Üveg-, porcellán- és fűzőlő-edények, mindenemű vendéglől és szállodal edény. — Díszáruak, üveg- és porcellánkérek. Üzleti tájak. — Alkai üveggyárnak budapesti fiókerakata. — Védjegy: „Magyar-Kristály”

felavatása emlékére emelték. Szegényes növényzetű, sokszor kopár területeken halad a kiváló, nagy út. Agedabiában jelentős római maradványok találhatóak. Hasonlónevű szállodájában 10 szoba, 15 ágy, valamint 4 fürdőszoba van. Napi ellátás 27—40 líra — 7.50—11 pengő.

Bengasi: Cirenaica volt fővárosa. Cirenaicáról (Bengasitól kb. Dernaig foglalja magába a partvidéket) mondják, hogy az Osztrák-Magyar Monarchia irányításának terve volt 1910 körül Bengasit és egész Cirenaica birtokba venni. Minden előkészület megtörtént. Az olaszok itt és Tripolinál is 1911 októberében szálltak harcba a törökökkel; elfoglalták Tripolin kívül Bengasi, Derna és Tobruh városokat stb. Ezek a városok és vidékeik nagyon sok egyiptomi, görög és római emléket őriznek.

Bengasi Libiának Tripoli után legnagyobb, leggazdagabb városa. Több mint 45 000 lakosa van, ebből 15 000 olasz. Igen élénk tengerparti város. Nagy kikötőjéből állandó közvetlen összeköttetése van Tripolival, az anyaországgal, Európával, Egyiptommal stb. Az Egyiptom felé, tovább keletre (Abesszínia stb.) közlekedő egyes légi járatok állomása. Lungomareja, egyébként szép uccái, új színháza és hatalmas katedrális idegenforgalmi vonzóerők. Több szállodája közül kiemelhető az európai fogalmak szerint is elsőrendű, kétemeletes, szép „Grande Albergo Berenice”. 80 szoba, 120 ágy, 60 fürdőszoba. Napi ellátás 45—75 líra — 13—21 pengő.

A Litoranea Baren át — amelynek szintén van egy jó kis modern szállodája — elvezet az út Cirene-be, körülbelül 215 kilométernyire Bengasitól. Az „Albergo Agli Scavi” nevű új szállodája (50 ágy, 30 szoba és 15 fürdőszoba) minden igényt kielégít. Napi ellátás ára 40—60 líra — 11—17 P. — Derna körülbelül 10 000 lakosú, ebből 1100 olasz. Különösen arról nevezetes, hogy Libiában csak itt van nagy banántermelés. Fejlődő idegenforgalmi hely. Hasonló nevű modern szállodájában 32 éjszát találunk 20 szobában és 18 fürdőszobát. Napi ellátás 30—40 líra — 8.50—11 pengő. — Tobruch legelőbb volt a libiai helységek között, amelyeket az olaszok 1911 októberében a törököktől elfoglaltak. 2500 lakosával szép fejlődésben van. Szállodája azonos nevű. 20 szoba, 32 ágy, 18 fürdőszoba. Napi ellátás 40—60 líra — 11—17 pengő.

Az olasz kormány Barce és Derna között már négy kis modern városkát telepített be olasz földművelőkkel. Luigi Razza, Beda Littoria, Luigi Savoia és Giovanni Berta a nevük.

A Litoranea elvezet még Bardia helységen át a határhoz. Itt bekapcsolódik keletre az egyiptomi Alessandria stb. felé vezető tengerparti úthálózatba. A Litoraneán átszállásokkal végig utazhatunk autóbusszal.

Gadames Tripolitól délnyugatra kb. 640 kilométernyire fekszik, a tuniszi határ mentén épült igazán eredeti arab város. Közéskorban gazdag, majd váltakozó sivatár vidéken áll, igen jó útvonalat építettek odáig. Hetenként kétszer kényelmes autóbusszok lehetnek öt nap alatt Tripoliből oda és vissza utazni. Hogy az egyéni utazást minél inkább elősegítsék, a közbeeső helységekben elsőosztályú szállodákat építettek garzsáll, folyóvízzel, központi fűtéssel, teljes komforttal. Tözsomzsátságában példái a „Irogliodys”-os, a föld szintje alatti épírekesnek.

Garian aszfaltúton kb. 90 kilométernyire van Tripolitól délre. Dohánytermelése, évszázados olajfai megemlítendő. Több, mint 30 000 főnyi lakosából 10 száralék: 3 000 olasz. Szállodája a „Gebel”, 15 szobában 30 ágy és 3 fürdőszoba. Napi ellátás 27—40 líra — 7.50—11 pengő.

Szép, 1-re csajádi okok miatt **uri kaszinó és kocsmá bérletbe átadó.**
Ökoresztényitől öskoreszténynek
Érd. földnél 1-het / OSCH LÁSZLONAL. Alsódbas.

Jefren tisztán berber helység. 7700 lakossal, köztük 40 olasz. Érdekes vásárain megtalálhatók a benszülti kézművesek eredeti érdekességei, szövésai az európai építésű olcsó tömeggyártmányaival együtt. „Rumia” nevű, magasan épült, többszörnyű, szép szállodáját ugyanaz a műépítész tervezte, mint a tripoli „Uaddan” luxus-szállót. 15 szobában 30 ágy, 15 fürdőszoba. Napi — fürdőszobás — ellátás 60—85 líra — 17—24 P.

Naluti-t Giadon át érjük el, ahol néhány szobás kis szálloda is van. A 4000 lakosból 120 olasz, akik új városrészen, derűs, szép épületekben laknak. Nalut 300 kilométernyire fekszik Tripolitól. Szállodája az „Albergo Nalut” hasonlít a jefreni Rumia-szállóhoz. Árai is teljesen egyeznek.

Gadames az arab városépítkezés mintája kb. 2400 lakossal. Cispék, sarkos, hegyes tetetű házai, fődött uccái — építészete római és bizánci maradvány — antik tárgyai, a föld színe alá épített városrésze keletgyelgényű érdekesek. A város tele van pálmákkal; sok a forrása. Kívülről nagy pálmæród veszi körül. Szállodája szintén a hideg, meleg vízű, központi fűtésű: „Albergo Ain el Fras”. Stílszerű építésű és nagyszobás, 30 ágy, 15 fürdőszoba. Árai: mint Jefren és Alut; 15 szállodájában.

Libia vasúti vonalai:

1. Tripoli—Zuara	kb. 110 kilométer
2. Tripoli—Garian	kb. 90 kilométer
3. Tripoli—Taglura	kb. 17 kilométer
4. Bengasi—Barce	kb. 108 kilométer
5. Bengasi—Soluch	kb. 56 kilométer

Taglura. Ez a városka 17 kilométernyire keletre fekszik Tripolitól, de átvezet rajta a Homs felé vezető Litoranea pompás aszfaltútja is. Több mint 11 000 lakosából 700 olasz. Különösen datolyatermelésből, földművelésből és juftenyésztésből él. Sόμεzöbél már a rómaiak is termelték. A taglurali oázis pálmærdejeének egy tisztásán kb. 500 arab lovas, arab énekesek és arab táncosok éjjeli „tantzia”-ját mutatták be;

gyönyörű afrikai holdvilág mellett, modern, több oldalról írányított reflektorfényben.

Vacsora után különvonaton indultunk a kikötőből és este 10 óra körül érkezünk Taglura átlomásra. Innen a hely színeire vezető két kilométernyi útvonalon tengerbe öltözött arab gyermekek mindegyike egy-egy égő fátyálval kezében kíséreteti látványt mutatott az egyébként nem világított útvonalon. Ezt a különös, tényleg fantasztikus látványosságot csak fokozta, hogy egyenlő térközökben arab lovasok ugyancsak fátyálal szorongatva kezükben, utat mutatnak nekünk, gyalog sétálóknak. Nem nagy megnyugvásra azoknak a kisebb termetű, kedves, okos, gazella-lábú arabs telivéröknek, amelyek arab lovasaik alatt, sok-sok fátyla fénye mellett nem tudták hogyan kapkodják apró, könnyű patáikat. Hallatszott messziről a dob, a saronként ismétlődő egyhangú dallam, Főléletlenül ez is nyugtalanította a nemes állatokat; de láthatólag izgatta a lovasokat még az arab gyermekekét is, mert az énekek, az ütemes dobzenének hatása alatt ösztönösen maguk is gyakorolták azokat a jobbra-balra hajlongó, jellegzetes tesmozdulatokat, amelyek ennek a „zenének” természetes velejárói. A vasúti kocsiból kislépsünk óta szüntelenül hallgattuk ezt a nyugtalanító „zendőt”, amely ősi vallási szertartások és vad harci készülődések kísérője.

A helyszínen azután láttuk az egész nagyon hosszú és kiszélesített ható embersort. Egészen szorosan egymásba karolva, az erős tapadásig egymás mellett, legalább ezren álltak imbolygva. A régóta tartó éneklés hangja néha alább hagyott, majd újra hevesen felléngött. Hol elfáradtak, hol a pihentek zendítették rá megint erősebben. S a telifokozott kíváncsiságban, a szabadon hagyott nagy lérségben hirtelen megjelentek a lörgetegszerűen elvágató lovasok. Legelőbben szép, acélszínű paripán Huszárijainkhoz és a kozák lovasokhoz hasonlítottuk lovassmutatóványaikat. A lobogó burnuszok, a régi fegyverek, amelyeket feljük fölött tartottak magásra, a tüzes lovak nagyon festői látványt szolgáltatnak. Annýira, hogy a jámbor tevéket hátrább és oldalra állították észre. Még azokat sem, melyek egy arab házassághoz szállítandó menyasszonnyal hoztak hátukon a „Caramud” alatt. A tevére szerelt, vászonnal teljesen bevont vesszőkeretű, lódió „kabán”-szerűen készült magas alkotmány alatt. A menyasszonyt tekarró vészón külső része a bőség jeleivel, sok friss gyümölcseccel, szőlővel, almával, datolyával körülrakva. Mintha valami áldástosító arab felirattal is ékeskedett volna ezen a „Caramud”-on.

Az ének szót változtatlanul. Majd egyszerre sok újabb kézdob fokozza a hangköszöt. Egy dobogón, fénydöbben megjelenik két nagyon jóalakú táncosnő. A már ismert hiányos öltözkézésben, de sokkal tökéletesebben és megkapóbban, mint a mutatóhelyeken látott európai „arab” táncosnők. Ezek a mozdulatok eleinte lassan, vonaglóan letelneknek, majd egyre gyorsabban, letrészkéket rángató, vadlói mozdulatokban mutatkoznak. Tervszó, vagy észszerűen fokozás-e ez, nem tudtuk megállapítani.

Később, átfélt után érünk hajónkra, a mindig jó pihenést nyújtó, kedves Rómára. Milyen jól esett mindig pompás szalonlában — az éjjeli tenger hangja mellett — kényelmes károszékekben üldögélni... ültüldögni...

A Marcia si Roma 17. átvonulóján nézünk meg valamilyen még a Tripolinban rendezett ünnepségekből. Olyan zászlóerdőben, amilyent ritkán láthatunk Olasz területen kívül a házak magasabb pontjain arányosan elhelyezve, egyező rajzú címerrel, egyenlő távolságra. Ünnepélyt rendezni művészetekkel tudnak. Hát még néhány nappal később, amikor Mussolini ünnepélyesen vezetett be személyesen sok ezer anyasorsági telepet az utolsó ekéig felszerelt új telepekre, igazú új olasz honfoglalásra!

Hajónk ellundott Messina felé, de még halljuk a határtalan lelkesedéssel éneklőket: Giovinetta ... Giovinetta ...

Fogadók — fogadósok.

A MAGYAR NYELV PALLERÓZÁSA ÉRDEKÉBEN a 19. század elején széleskörű mozgalom indult. Kazinczy és nyelvújító társai sok, évszázados múltú magyar kifejezést megváltoztattak és sok értelemien szó helyett új elnevezéseket vittek az irodalmi nyelvbe s ezek lassan a közhazsnálatban is tért hódítottak. A régi szavak úgy elvesztek, hogy a mai nemzedék igen soknak még értelmét sem tudná kihámozni annak nevében.

Öknyomozó történetírásunk rendszerességéhez tartozik, hogy kétes történelmi problémákat nyelvi összehasonlítás útján is iparkodjunk földeríteni. Mint segédutóanyag, a nyelvörténeti kutatás is sok pozitív eredménnyel jutalmazta a vele foglalkozókat.

Kevésbé ismert szakírári történelmünk érdekében való, ha multak homályából fölleventjük mindama szavakat, amelyekkel előideink a régi fogadókat, korcsmákat, csapszékákat s más italmérőhelyeket szászadokon ál megjelölték. Művelődéstörténeti szempontból sem közömbös az ilyen irányú kutatás, mivel a régi szavak, illetve szövegrészek kétségtelenül feltárják azt, hogy milyen volt a fogadói élet, hogyan fejlődött s mennyiben telet meg rendeltetésének. Régi könyveinkben csak elszórtan kapunk ezekre választ. Mindazáltal csokort költünk az idézetekből, melyek a fogadó- és korcsmaipar multjára némi fényt derlíthetnek.

A ma már nem használatos, régies kifejezések hangyaszigorommal összegyűjtötték Szarvas Gábor és Simonyi Zsigmond. Munkájukat kiadta a Magyar Tudományos Akadémia az 1890—1893-as években 3 kötetben: „Magyar Nyelvtörténeti Szótár a legrégibb nyelvemléktől a nyelvújításig” cím alatt.

Ez a ma a jelen tanulmányhoz sok értékes részletet nyújtott.

Hazánk multjával foglalkozó szakemberek előtt ismeretes, hogy állig van írott magyar nyelvemlékünk a középkorból, mivel a 16. századig minden oklevelt, minden könyvet latin nyelven szerkesztettek. Okleveleinkben már a 12. századtól kezdve találhatunk elvéve magyar kifejezéseket is a latin szövegben és ezek némelyikében a ma is használatos szavakra ismerhetünk. Könyveket azonban magyar nyelven csak a 16. századtól kezdve adtak ki. Figyelimünk tehát kizárólag ezen idő nyomdatermékeire terjedhet.

Egyik legrégibb ilyen emlékün a Winkler Codex 1506-ból, amelynek eredetifélt az Egyetemi Könyvtár őri. Másolatban kiadták a Nyelvemléktárban. A II. kötet 110. oldalán szó esik a 16. századeleji fogadórról is: „A the hazad venedqfogadó haaz.”

Ebben az időben a foaadok v e n d é g t o g a d ó h a z a c. vagy közönséges szallacos — diversoria seu hospitia néven nevezik magyar frásaink.

Kolozsvárott kiadták a 16. században a Hoffreff-féle énekeskönyvet. Ennek szövegében előfordul a következő kitétel:

„Vagyon atyádnak venedqfogadó helye?”

Feltele az leán: hazunczal vagyon sok polva, soc széna, ot az teneknecc leszen nádi jó szallasa.”

Franciául és németül beszélő, szláv nyelveket érő szlávoldai portás vidékre is ajánlkozik. Címe: Vas József, Budapest, IX, Lónyay ucca 43. I. 20.

Vendégfogadóház megnevezésével élt az 1541-ben Sárosvártot megjelent művében az „Ujtestamentum” I. kötetének 118. oldalán, szerzője: Sylvester János. Ugyancsak ezt használják: Félegyházi Tamás: Biblia (Új Testamentum) Debrecen, 1586. 87. oldalán; Molnár Albert: Dictionarium Ungarico-Latinum. Norinberga 1604. 3-ik bővített kiadásában.

A vendégfogadó házat taberna, meritoria, caupona, Gasthaus, Schenkhaus néven említik a Szebenben 1629-ben kiadott: „Nomenclatura seu dictionarium Latino Germanicum. Munc denno adiectum idioma hungaricum” 29. oldalán; 1626-ban Csepregen kiadott Zvonericus Mihály: „Magyar Postilla” műve I. 140. oldalán; 1629-ben megjelent Lőcsén a németből lefordított „Meséskönyvecské”, melynek 16. oldalán áll: „Hól vagyon az vendég fogadó haz, a hol az paschát az én tanítványaimmal együtt meg-egyem?” 1627-ben Bécsben kiadott művének V. kötet 84. oldalán Pázmány Péter a „Luteristák vezetőjé”-ben.

Ezt követi: Komáromi Csipkés György, amikor az Utrechtben 1653-ban kiadott „Keresztyén isteni tudomány” című munkát lefordította (184. oldal). Selyei Balog István pedig a Váradon 1655-ben kiadott „Temető kert. Halotti predicatorok” című munkájának 104. oldalán az alábbiakban elmélkedik: „E világ az embernek nem hazája, hanem csak vendégfogadó szállása.”

Teljesen azonos kifejezésre bukkanunk: Amos Comenius Janus linguae Latinae reserata aurea in hung. linguam translata per Stephanum Benjamin Szilgyi, Kolozsvár, 1673. 124. oldalán; továbbá Felső-csernátony Bód Péter: „A szentírás értelmére vezérő magyar Lexikon.” Győr, 1746. 198. oldalán. Végül diversoria taberna néven említi a vendégfogadó házat a Lőcsén 1708-ban megjelent Páriz Pápai Ferenc: Dictionarium hungarico Latinum szótára és a Nagyszebenben 1767-ben a Bód-féle bővített kiadásban nyomtatott Páriz Pápai szótára.

De nemcsak a vendégfogadó ház elnevezést használták a 16. században, hanem a szállásfogadó ház — pandochium kifejezést is.

Ezt találjuk meg: 1562-ben Kolozsvárt kiadott Heltai Gáspár Ujtestamentumában: „Hól vagyon a szállás fogadó ház? ubi est refectio mea? — írja Az 1592-ből való Calepinus szótárában már hospitiūm néven is előfordul. Norinbergában 1604-ben megjelent Molnár Albert: „Dictionarium Ungaricum” műve. Ebben szintén a szállásfogadó ház kifejezéssel élt. Ezt követi 1626-ban Zvonericus Mihály tettebb említett könyvében is.

Továbbmegy a szó értelmezésében a Bód-féle bővített kiadásban 1767-ben Nagyszebenben megjelent Páriz—Pápai szótár. Fenti megjelöléshez hozzáfűzi, hogy a magyar kifejezésnek német érteleme Herberg, Wirthaus, Gasthof.

A szállásfogadót Calepinus szótára 1592-ből contabernium, deversorium, statimus, Gasthaus néven is említi.

Alvinczi Péter az: „Itinerarium Catholicum, azaz nevezetes veszekedés” című Debrecenben (1616) kiadott munkájában már közelebb meghatározza a contabernium kitélt a következő szövegben: „Az baratok klastroma nem egyéb, hanem hitőtlen és erkölcsstelen egyházi rendelének szállásfogadója; — monasterium monachorum est contabernium

„Kérek még egy pohár

MECSEKIT!“

clericorum perfidorum ac mote moratorum.”

Vendégház — enbiculum, — hospitale néven található a: Páriz—Pápai löcsei szótárában. A Bód-féle bővített kiadású pedig még magyarázatul hozzáfűzi, hogy a vendégház a német Gasthaus — Gastzimmerrel egyértelmű.

Fogadóház = diversorium elnevezéssel élt az 1592-ből való Calepinus szótára.

A vendégfogadó névvel a 18. században találkozunk elsősorban. Ezt még ma is használják.

Kis Viczay Péter a Bártfán 1713-ban megjelent „Adagia”-jában — a 100. oldalon — azt a bölcs tanácsot adta olvasójának, hogy: „Vendégfogadóban mások példáját kövesd”; majd a 479. oldalán azt a gyakorlatban mindenütt hasznos és bevált útmutatást nyújtja: „Vendégfogadóban, vagy pedig templomban, ha mások fizetnek, vagy énekelnek, neked is kell követned.”

Haller János „Hármas Historia”-jában, amelyet ugyan már 1695-ben megírt, de csak 1751-ben jelenített meg Kolozsvártot, a II. kötet 116. oldalán szereplő hőséről írta, hogy: „... mulatozván örömet a vendégfogadóknak.”

Kreznerics Ferenc a vendégfogadót az 1831-iki Magyar Szótárának II. kiadásában Gasthausnak, caupona-nak is nevezte. Gvadányi József pedig a Pozsonyban 1807-ben kiadott: „Rontó Pálnak és gróf Benyovszky Móricznak életek” című elbeszélő művében hőséről írta: „Tántitra járunk, hól egy, hól más vendégfogadóba.”

A töredékes közlésekből nemcsak a szállóhelyek régi elnevezéseivel, hanem a fogadói élet egyik-másik régi jelenségével is megismerkedhetünk. Kiténik elsősorban az, hogy gondtalanabb időkben egymást keresték az emberek és szívesen időztek és szórakoztak a fogadóknak. Előmozdította a kedélyes érintkezést a megértés, mely a békés szórakozásnak előfeltétele. Mint a régi példabeszéd mondja: elsőrendű követelmény az alkalmazkodóképesség. A mindennek felett való alkalmazkodóképességet elsősorban a fogadósok részéről követelték meg. Ez az életművészet azonban a 16—18. században igen kevés fogadósoknál volt jellemzősége.

De nemcsak hazánkban voltak e téren visszasságok, hanem külföldön is. A helyzet ezen a téren mindenhol egyforma volt; ezt állapítják meg az egykorú útleírások.

Hogyan nevezték akkor fogadóinkat? Kultúrhistoriailag ez éppen olyan érdekes, mint a fogadók régi nevei. Foglalkozás szerint ismertek: szállásfogadót — stabularius-t. Az 1526—27. évbéli Erdy Codex a 339. és 339/b. oldalain erről közli: „Az szállásfogadó korchomarosnac vala egy hadyadon

MÁRVÁNYLAPOK

GÖTS EDE, Budapest, V. Légrady Károly u. 14. Tel.: 299-202

leána." Calepinus szótára 1592-ből szintén a zalas-fogadót — stabulariust — kiemeli.

Vendégfogadó néven is nevezik a mai értelemben vett fogadósok elődjét. Szalay Ágost 1861-ben a „Magyar Leveles Tár” I. kötetében az 1504—1560. évekből származó 400 magyar egykorú levélnek szövegét tette közzé. A 361. oldalán levő levél szövegében előfordul: „Az vendégfogadó Mykalcsnak adtam búzát.”

Caupo néven említi Verantius Faustus (Veráncsics) a „Dictionarium quinque linguarum” — Vencence, 1595-iki kiadású művében — pandochesus, hospes publicus néven nevezeli Molnár Albert: „Dictionarium Ungarico Latinum Norinberga 1604”.

Balassa Bálint — Iantos költőnk — „Campianus Edmontnak tíz okai” Bécsben 1607. évben megjelent munkája 66. oldalán szintén a fogadósról ír: „Szakachy anagi vendegh fogadó, a ki keletlen vérért veszi egy kappannak.”

Pázmány Péter pedig „Kalauz” című művében, mely 1613-ban Pozsonyban megjelent, ezt írja: „A mi urunk monda amik vendégfogadónak: quodcuque super erogaveris reddam tibi.”

Foglalozók az elnevezéssel egy németből fordított „Mesekönyvecske” is, mely Löcsén, 1629-ben jelent meg. A 10. oldalán írja: „Az vendégfogadó és az csaplárók az, kik vizet elegyitenek az bor közbén...”

Bizony igen hátrányos ez a vélemény a 17. századbeli fogadósokról. Igen gyenge érvelésű élnet-nék jelen esetben azzal a kifogással, hogy ez a megállapítás talán nem vonatkozik a magyar fogadósokra; hiszen német könnyben írták eképen, amit csak azután fordítottak le magyar nyelvre. Így tehát inkább a németországi viszonyokat jellemezhetné. Őszintén el kell vállalnunk, hogy bizony az alkalom nálunk is sok gyenge jellemű, kapzsi borkímérőt csábított ilyen hamis eljárásra. Van errenézve elég egykorú dokumentum.

Financiális része van már gróf Bethlen Miklós önéletrajzában, amikor úttársáról rezignáltan megállapítja: „Derekasint főzet a vendégfogadóval, — de

mint az én erszényemre.” Nem hiányoztak tehát a 17. században sem az ingyenlők, a potyázók, akik más bórén előskötek.

Vendégfogadó gárdának — diversitorinak mondja a fogadóst Párizs—Pápai Ferenc: „Dictionarium latino hungaricum”-jában, melyet Löcsén 1708-ban adtak ki. A Bód-féle 1767-iki kiadás szerint ennek értelme megfelelt a Gastwirt-nek. Ugyanakkor a fogadóst fogadónak, xenogogusnak, Schenk- vagy Gastwirthnek is jelöli.

Még érhetőbbé vált a 18. században a foglalkozásnak elnevezése, amikor a szójárásban vendégfogadós — divorsor alakjában jelentkezett. Cauponak is mondják. „Wirt” néven említik a Királyi Beszélgetéseknek, nemkülönben a „Frantzia Példabeszédeknek össze vredegetése, mely ezelőtt frantzia és német nyelven ki bótstított, mostan pedig a magyarnak hozzáadásával kinyomattatott” Pozsony 1749. évbéli kiadásának 65. oldalán.

Faludi Ferenc jeles költőnk a „Téli Éjtszakák” című szórakoztató olvasmányainak pozsonyi I. kiadásában a 730. oldalán szintén a vendégfogadós kifejezést használja.

„Egy pap ült a kocsimban — írja — de megint kiszállott, annak kell lenni. A fúrta vendégfogadóné látta és bizonyosan annak látja. Mentértmentek, a vendégfogadósoktól azt tudták meg, hogy elérkezett ugyan, de el is ment Salzig felé.”

Kresznerics Ferenc 1831—32-iki magyar szótárába is átvette a vendégfogadós kifejezést.

Mindebből nyilvánvaló, hogy aki ezt a foglalkozást üzte, a vendégfogadósokodok, — exerceo stabulum, — gastwirth sein. Így állapítja meg a Párizs—Pápai szótár, amelyet Bód bővített kiadásában 1767-ben Szebenben nyomtatnak. Aki pedig vendégfogadós és vendégfogadósodik, az mindenkéftel legyen vendégfogadó, — hospitalis, — gastfreundlich. Ezt javasolja Sylvester János a Sárvárott 1541-ben kiadott „Ujtestamentum”-ának II. kiadásában a 122. oldalán híveinek: „Egyitek az mástoknak peng vendég fogadása legyen: hospite estote alii ergo alios.”

Ha ez a szabály állott a magánéletben, akkor fokozottabb mértékben vonatkozott azokra, akiknek kenyerük, foglalkozásuk volt a vendégek fogadása.

E régi írás a vendégfogadó szóban, mint jelzőben is kifejezésre juttatta a megszálló vendégnépnek kijáró szívélyes magatartást, amit elsősorban a vendégek elszállásolásával hivatásosan foglalkozó vendégfogadósoknak kell tanusítania.

A vendégre iránt figyelmes, bőkezű, nyájas mór a magyar embernek feleszületett jellembeli sajátossága. Külföldi utazók igen nagy erőnyek tartották a „vendégfogadó” magyaroknak barátságos magatartását. Alig van fró, aki népünk végnékiül vendég-szeretetét ki ne emelné. Amíg azonban népünk magánéletében a „vendégfogadó” készség valóban erény, — addig ez a vendégfogadósoknak hivatásbeli kötelessége.

Ha voltak is e tekintetben a messze muliban visszaélések, nem állíthatni ezt a mai nemzedékről. A mai vendégfogadós „vendégfogadó” kötelességének a megnehezült gazdasági viszonyok közepette is készséggel tesz eleget.

Kolling Oszkár.

SZENT ISTVÁN CSALÁDI SÖR

1 1/2 literes zárt palackokban

Kőbányai Polgári Sertözde
gyártmánya

A német vendéglátóipari szakoktatás.

A NÉMETBIRODAIMI vendéglős- és szállodásipari gazdasági csoport (a német vendéglátóipar hivatalos szervezete) nemrég tette közzé hivatalos jelentését a vendéglátóipari tanoncok oktatás eredményéről. A jelentés megállapítja, hogy a kereskedelmi és iparkamarák vizsgabizottságai előtt lebonyolított tanoncvizsgálatok általában megfelelő eredménnyel végződtek. A gyakorlati teljesítmények nagyjában kielégelők voltak; a mutatkozó hiányosságok inkább a tanító-üzemek, mint a tanoncok terhére frandók. A jövőben éppen ezért csak olyan üzemek jogosultak tanoncokat szerződtetni, amelyek a korszerű szakmai oktatás feltételeinek minden tekintetben meg tudnak felelni. Az elméleti anyagban való előmeneteli hiányosnak találják. Különösen a számtan és a helyesírás eredménye volt kevésbé kielégítő. Noha a píncér- és szakácsstanoncoknál nem lehet ugyanolyan követelményeket szabni, mint a szakma kereskedelmi funkcióinak végzésére készülőknel, a gazdasági csoport mégis szükségesnek tartaná, hogy az ilyen elméleti ismeretek kifogástalan elsajátítása már az elemi iskolai oktatás folyamán megtörténjen. A nagyvárosokban, ahol szakiskolák is működnek, általában és főként az elméleti képzés terén, kedvezőbbek a tanoncok oktatási eredményei. Ezért a jelentés fontosnak minősíti minél több vidéki szakiskola megszervezését.

Angol szakiskolai növendékek tanulmányútja Franciaországban.

A LONDONI WESTMINSTER szállodás és vendéglős szakiskola, amely egyike az angol ipari szakoktatás legkitűnőbb intézményeinek, évente legalább egyszer külföldi tanulmány kirándulást szervez növendékei részére. Idén a húsvéti szünidőt Franciaországban töltötték az iskola hallgatói. Megtekintették a párisi jelentősebb vendéglátóipari üzemeket és több vidéki várost is felkerestek Rheimsban a világhírű francia pezsgőgyártást volt alkalmuk tanulmányozni. A francia szállodások és vendéglősök mindenütt meleg vendégszeretettel fogadták jövővendő pályatársait, akik érdekes élményekkel és számos hasznos szakismerettel gazdagabban tértek vissza a kirándulásról.

Külföldi vendéglátóipari szakiskolák hírei.

A RÉGI, JÓNEVŰ marienbadi vendéglátóipari szakiskola nemrégiben a németbirodalmi idegenforgalom legfőbb irányítójának tiszteletére a „Hermann Esser-iskola” nevet kapta. A legújabb terv szerint az iskolát mintintézménnyé fogják kifejleszteni, amelyben a fiatal szállodásipari nemzedék legtehetségeesebb tagjai nyernek továbbképzést.

A nizzai szállodásipari szakiskolát — az igazgatóság néhány héttel ezelőtt közzétett jelentése szerint — idén is számos kü-

**Pálpuszta sajt
Heller doboz
emmenthali
Derby sajt**

vendéglőkben
nélkülözhetetlen

földi haligató látogatja. A hároméves tanfolyam elméleti és gyakorlati téren a legalaposabb kiképzést nyújtja és a szállodai vezetőállások betöltésére is képesít. A növendékek a Nyári hónapok (július, augusztus és szeptember) alatt a francia Riviera szállodásipari üzemében gyakorlati munkával tőkésítesíthetik a tanfolyamot nyári ismereteikkel.

A belga szállodásipari szervezetek által állami támogatással létesített és fenntartott lílegel (lütlich) szakiskolában nagyszabású átalakítási munkálat folyik. Az iskola egyebek közt külön pék- és cukrászműhelyt is fog kapni, a legkorszerűbb műszaki felszereléssel és berendezéssel.

Szűnidei tanfolyam.

A DEBRECENI TISZA ISTVÁN TUDOMÁNYEGYETEM az idén is megrendezi szűnidei tanfolyamát augusztus 1—18-ig. A Nyári Egyetem már 12 éve végez fontos propagandamunkát a tudományos továbbképzés terén, valamint a magyar kultúra külföldiekkel való megismertetése érdekében. Ez évben különösképpen súlyt helyez a belső idegenforgalom szempontjainak figyelembevételével a magyar érdeklődés tagjainak részvételére. A debreceni Nyári Egyetemnek a magyar ősnismeret elmélyítésében és a magyar kultúrérték megismertetésében megbecsülhetetlen fontosságú hivatása van. Angol, francia, német, lengyel, olasz és magyar nyelven tartanak előadásokat és kirándulásokat is rendeznek. A múlt évben 22 nemzet fiatal közül 812 hallgatója volt a Nyári Egyetemnek, ami már magabizonyossá igazolja, hogy ez az intézmény világviszonylatban is általános érdeklődést keltett. Az idén is nagyszámú külföldi résztvevőre számíthat. Nagy magyar érdeklődés ahhoz, hogy a külföldiek a magyar intelligencia minél szélesebb rétegeivel ismerkedjenek meg, hogy a magyarságnak mai helyzetében minél több meggyőződéses külföldi barátot szerezhessünk. A részvételt nem kötik előképzettséghez.

Abrosz és vászonárú GYÁRI LERAKATA

BLAU JENŐ

BUDAPEST, GRÓF TISZA ISTVÁN UCCÁ 11. TELEFON: 180-643

Kívánatra utazomát így helyben, mint vidékre vételkényszer nélkül elküldöm.

Kapható:

BERKOVITS
papíráru gyár
kávészál, éttermi
és cukrászati
kellékek

BUDAPEST,
VII, SÍP UCCÁ 4.
Telefon: 142-531.

DEKA
TÖLTFELVÁJÓ KÜLÖNLEGESÉG
DEKA

AMICA RT. SZESZECET-GYÁR
CUKORNAGYKERESKEDŐ

ALAPÍTÁSI ÉV: 1922

Iroda és gyártelep: XIII, SZEGEDI ÚT 26. TEL.: 29-10-77

Vigyázzunk egészségünkre és épségünkre. Baleset ellen védekezz!

FÓ-TI KOLLIN TESTVÉREK

A Szállodás és Vendéglős Ipartestület tagjainak szállítójaként ajánljuk fel szolgáltatunkat az üzemben használatos mindennemű asztalneműekben, úgymint abroszok, szalvéták, kézikendők, törülőanyagokban stb. textíliákban.

A „FO-TI”

védjegyű saját gyártású Indántré színyomató terrasz és kerlő-abroszok nagybéli lerakata. Ingyen költségvetéssel bármikor készséggel szolgálunk.

TEXTILÁRU KIKÉSZÍTÉSE ÉS NAGYKERESKEDÉSE
BUDAPEST, V, Szent István tér 5. Tel: 189-292

Előjárósági ülésünket

APRILIS HONAPBAN 18-AN tartottuk, amelyen Malosik Ferenc elnököt. A jegyzőkönyv hitelesítésére Törz György és Bertha Gyula kártársak kérétek fel.

Élnök megnyitó szavai után Ballai Károly vezetőjegyző ismertette az ipartestület első negyedévének pénztári eredményét, amelynek során beszámolt az idei bál sikeréről, amely várakozáson felül szép anyagi eredménnyel is járt. Az előjáróságon a bál jövedelmét a testület jóléti intézményei között megfelelően felosztotta.

Az elnökválasztás folytan megüresedett előjárósági rencés tagságra Károlyi László hivatott be. A közelgő választásokkal kapcsolatban elhatározatot, hogy a szesztilalom enyhítését kéri. (A kérelmet a belügyminisztérium elutasította, minthogy azt a törvény rendeli el.) Élnök a gazdasági bizottságnak az Otthonnal kapcsolatos elgondolásait ismertette, amely szerint, ha a testület megfelelő árat kapna, akkor eladandó volna az ingatlan, amelyhez az előjáróság hozzájárult. Ismertette még a Gyógyszerész Testület kívánását, hogy legális helyről beszerezett gyógyszereket árulniessenek az alkalmazottak, mely kívánást az előjáróság melegen támogatta. Jegyző beszámolt továbbá a vigalmiadóközösség alakítását megelőző tárgyalásokról, majd annak megalakulásáról, amelyet tudomásul vettek.

Végezetül a sörgyárakkal folytatott tárgyalásuk eredményéről tájékoztatta az előjáróság tagjait, amit meglegezővel vettek tudomásul. A kóntárjelentés tudomástétele után tárgy hiányában az ülés véget ért.

A MÁJUS HAVI előjárósági ülés 17-én volt, amelyen szintén Malosik Ferenc elnököt. A jegyzőkönyv hitelesítésére Járányi Gyulát és dr. Láng Lajosnót kérte föl. Az elnöki megnyitó során üdvözölte dr. Morvaj Andri ny. alpolgármester urat és az ipari osztály vezetőjét, dr. Feikay Ferenc tanácsnok urat.

A havi jelentést Ballai Károly vezetőjegyző ismertette, amelynek főtárgya az Otthon ügye volt. A gazdasági bizottság javaslatához Keszey Vince, vitéz Miklós József, Leimeier Ferenc, Vajda Andor és az elnök szöit hozzá, ami után a javaslat — az Otthonnal megfelelő áron való eladása — egyhangúlag megszavazottat.

Azután alaposan megtárgyalták a munkásoknak a minisz-

tériumhoz fölterjesztett beadványát, a választási szesztilalmat stb., amelyek után az ülés végetért.

A hivataltal zenészek bejelentési kötelezettsége.

AZ ÉRTELMISEGI MUNKANÉLKÜLISEG ügyeinek kormánybiztosától 104.425/1939. sz. és 109.467/1939. szám alatt nyert érte-sítés alapján a hivataltal zenészek bejelentési kötelezettségétől az előbbiakban tájékoztatjuk igen tisztelt kártársainkat:

A hivataltal zenészek érteimisegi munkakörben foglalkoztatott munkavállalóknak tekintendők; ebből kifolyólag az alkalmazásban álló hivataltal zenészek a 4350/1938. M. E. sz. rendelet 10. és 12. §-ában foglalt rendelkezéseknek megfelelően bejelentési kötelezettség alá esnek.

Tekintettel arra, hogy

a hivataltal zenészekből alakult zenekarok önálló kereső vállalkozásoknak tekintendők, bejelentésükről nem az őket foglalkoztató üzemek, kávéházak, éttermek, vendéglők, mulatók stb., hanem a zenekarok vezetői tartoznak gondoskodni, mert a zenekar vezetője a vállalat tulajdonosának tekintendő.

A zenekar vezetője, mint a zenekari vállalkozás tulajdonosa, nem tartozik bejelentési kötelezettség alá, vagyis a zenekar vezetőjét nem kell bejelenteni.

Tájékoztatásul végül közöljük, hogy az 1938 március 1. napja előtt létesült zenekarok érteimisegi munkakörben foglalkoztatott alkalmazottainak arányszámára nézve az 1938.XV. tc. 8. §-a, az 1938 március 1. napja után keletkezett zenekarokra vonatkozóan pedig a hivatkozott törvénycikk 8. §-ának 1. bekezdésében foglaltak az irányadók. Ezeresztent tehát az 1938 március 1. napja előtt keletkezett zenekaroknál a zsidók arányszáma 20% Ebben a 20%-ban nem lehet beleszámítani a hadirokkantat, tűzharcost, hősi halált halt szülő gyermekét és a hadiözvegvet, továbbá azt, aki az 1919. évi augusztus hó 1. napja előtt tért át valamely más bevett felekezethez és megszakítás nélkül ugyanennek a felekezethez tagja, valamint ez utóbbinak olyan leszármazóját, aki nem az izraelita felekezethez tagja. Az 1938 március 1. napja után keletkezett zenekaroknál az arányszám ugyancsak 20%, azonban itt a 20% ba beleszámítandók az előbbi kivételek is (hadirokkant, tűzharcos stb.)

A kereseti adó fizetési kötelezettsége az ipar ideiglenes szüneteltetése esetén.

A BUDAPESTI KERESKEDELMÉI ÉS IPARKAMARA a pénzügyminisztériumban szövéttette az általános kereseti adó — ipar-szüneteltetés idejére való — törlesének kérdését. E tárgyalások folyamán utalt számos kisiparos nehézségeire és kifejezésre juttatta az ipartestületek részéről kifejezett azt a kívánást, hogy az ipartörvényben biztosított ipari szüneteltetés ideje az általános kereseti adó szempontjából megfelelően figyelembe

**BORSZÜRÖK
FRANK ÉS BERGER**

gyártása és javítása, a PRESTO és NOVA szűrőgépek egyedüli gyártói:

Budapest, VIII, Baross ucca 91. Telefon: 13-97-20.

vétessék. A minisztérium álláspontja szerint a szüneteltetés évében a kereseti adó nem törölhető; a következő évben azonban az iparos az előírt időben (január hóban) mondja föl rögzített adóját és az adóalap újból történő megállapítása során a szüneteltetés idejét jelentse be és igazolja. E törvényes álláspont azzal magyarázható, hogy a kincstár visszaéléseknek (az ipar hivatalos szüneteltetése mellett titokban való továbbfolytatásnak) nem akar pénzügyi kedvezményt juttatni és ez magának az adott fizető iparosoknak is jól felfogott érdekük.

Másrésztől a tényleg bajba jutott iparoson való segítség a kamara nézete szerint fontos cél, amelyet a kamara főte felhatalmazott. Ha az önhibáján kívül bajba jutott iparos iparára ideiglenesen szüneteltetni kénytelen, jelentse ezt be az iparhatóságnak s az itt kiállított végzésekkel módjában áll a pénzügyi hatóság előtt nehéz helyzetét bizonyítani. Oly esetekben, amikor a folyó adók fizetése is komoly és tényleges (bizonyítatható) nehézségekbe ütközik, ajánlatos a helyi viszonyokat jól ismerő ipartestületre való hivatkozás és az itt szerzett tanúsítvánnyal való bizonyítás. Általános természetű bajok orvoslása tekintetében a kamara is készséggel jár közbe az illető kivető vagy fellebbezési hatóságoknak.

Az iparosok öregségi biztosítására

vonatközlő statisztikai kérdőívet lapunk április 1-én megjelent számával megküldöttük Kartársainknak. Tekintettel arra, hogy a statisztikai kérdőíveket igen csekély számban kaptuk vissza, listeztetett felkérjük Kartársainkat, hogy a még vissza nem küldött statisztikai kérdőíveket a lehető legrövidebben ipartestületünknek beküldeni szíveskedjenek, hogy ezzel is elősegítsük az Ipartestületek Országos Központjának ama tevékenységét, amellyel az iparosok öregségi biztosításának régóta házdó kérdését kívánja minél előbb — az iparosság érdekében — megvalósítani.

AZ ELNÖKSÉG.

Tiltott italmérési helyiségek.

A SZÉKESFŐVÁROSI PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁG — a m. kir. pénzügyminisztérium 52.393/1939. XV. fő sz. rendelete alapján — közli, hogy a

VI, Bulyovszky ucca 38. sz.

afatt levő helyiséget italmérési szempontból tiltottá nyilvánította. E helyre italmérési engedély nem kapható, oda már meglevő italmérési engedély át nem helyezhető és az ilyen irányú kérelmeket a pénzügyigazgatóság tárgyalás nélkül végérvényesen el fogja utasítani. (Pü. ig. 114.656/1939. V. fő sz.)

RÁDIÓ

Villamosági cikkek szaküzlete
DR. BITZÓ ISTVÁN
IV. Petőfi tér 2. sz. Telefon: 38-50-05
RÁDIOLABORATÓRIUM

A vigalmadóközösségbe évközben is be lehet lépni!

A balatonfüredi iparos gyógytelep jelentkezési határidejének megváltoztatása.

AZ IPARTESTÜLETEK ORSZÁGOS KÖZPONTJA üzembehelyezte a balatonfüredi iparos-gyógytelepet is. Ez újában létesített balatonfüredi iparos-gyógytelep igénybevételeinek összes feltételeit ismertettük ezévi május 1-1 lapszámunkban az egyes csoportok jelentkezési határidejével együtt. Az IPOK értesítése alapján felhívjuk igen tisztelettel Kartársaink figyelmét arra, hogy az IPOK a balatonfüredi iparos-gyógytelep egyes csoportjaira megállapított jelentkezési határidőket az előbbiak szerint változtatta meg:

III. csoport: július 15-től augusztus 12-ig. Jelentkezési határidő június 20.

IV. csoport: augusztus 15-től szeptember 12-ig. Jelentkezési határidő július 20.

V. csoport: szeptember 15-től október 13-ig. Jelentkezési határidő augusztus 20.

VI. csoport: október 15-től november 12-ig. Jelentkezési határidő szeptember 20.

VII. csoport: november 15-től december 13-ig. Jelentkezési határidő október 20.

Kérjük igen tisztelettel Kartársainkat, hogy a megváltozott jelentkezési határidők figyelembevételével nyújtsák be az egyes csoportokba való beutalás iránti kérelmüket ipartestületünknek, hogy a kérvényt az Ipartestület véleményével továbbíthassuk az IPOK-hoz.

A repülőbiztoság 1939. évi április havi tevékenysége.

ÁPRILIS HAVÁBAN bejelentettünk 5 korcsmárost, 14 kifözőt, 2 házi kifözőt, 4 henteset, 1 péküzletvezetőt, 1 zöldségárust és 1 Eszterik kávémerőt.

Tárgyalás kitöltött 61 ügyben, amelyből 17 elnapolással, 2 ügy terhelték ismeretlen helyre való távozása miatt megszünt. A hozott ítéletek a következők voltak:

5 pengőre büntették:

Kurin Kálmánné kifözőt, XI, Budafoki út 15.

4 pengőre büntették:

Nagy László henteset, XI, Gömbös Gyula út 16.

10 pengőre büntették:

Palló Józsefné kifözőt, XI, Bánát u. 10.

Jámbor Odón korcsmárost, VI, Lehel u. 31.

Arató Frzsébet kifözőt, X, Orczy út 47.

Varga Gáborné kifözőt, VIII, Thék Endre u. 34.

Weinberger Mózesné házi kifözőt, IX, Lónyay u. 18/a. ft. 4.

Kiss József korcsmárost, IX, Mária Valéria útjélel.

Klein Vilmosné baromfikereskedőt, VIII, Kun u. 12.

Spatz Miksáné házi kifözőt, IX, Lónyay u. 18/b. I. em. 9.

özü. Tandery Sándorné korcsmárost, VI, Podmaniczky u. 77.

**JÁTSSZUNK
PIATNIK-
KÁRTYÁVAL**

Goriup-ecet Londonban is kapható

12 pengőre büntették:

Kovács Józsefné kifőzőt, II, Olaszfasor 1. (Megszűnt.)

15 pengőre büntették:

Szelessy Anna kifőzőt, VII, István ú. 40.
Meixner Sándorné kifőzőt, VIII, József krt. 53. ft. 2.
Csizser András korcsmáros, VIII, Kisteledu köz 4.
Takács Sándor kifőzőt, VI, Lehel u. 14.
Dreiszker Antalné kifőzőt, VI, Nagymező u. 5.
Dirnfeld Lipótné házi kifőzőt, VII, Rákóczi út 20. III. em. 5.

20 pengőre büntették:

Márton Jánosné korcsmáros, VI, Aréna út 132.
Borbás István hentes, VI, Szabolcs u. 29.
Klausz Mária kifőzőt, VI, Szlv u. 3.
Braun Rezsóné házi kifőzőt, VI, Arádi u. 31. III. em. 23.
OMTK főlkja, VII, Kazinczy u. 39.
Kondor Lajos kifőzőt, IX, Ráday u. 39.
Heine Vilmosné kifőzőt, IX, Ráday u. 39.
Patai Vilmosné kifőzőt, VI, Vörösmarty u. 41.
Hujber Mátýásné kifőzőt, VII, Dob u. 3.

24 pengőre büntették:

ö.zv. Vaskó Mihályné kifőzőt, VI, Jókai u. 10.

25 pengőre büntették:

Nehéz Gusztáv korcsmáros, VII, Garay u. 34.

30 pengőre büntették:

Szöllősi Istvánné kifőzőt, VIII, Tavaszmező u. 19.
Dombovári Antal kifőzőt, IX, Soroksári út 45.
Zimmermann Nándor hentes, VI, Kazár u. 4—6.

40 pengőre büntették:

Segesvári Pál kifőzőt, Nagymező u. 68.
Tarnai István korcsmáros, IX, Mátyás u. 8.

50 pengőre büntették:

Győrök Ferenc korcsmáros, VIII, Baross u. 128.
Beniczky Gyula kifőzőt, VI, Csengeri u. 78.

100 pengőre büntették:

Schwarz Lajosné kifőzőt, VIII, Vig u. 11.
Füzy Károly kifőzőt, IX, Ráday u. 39.
Gultmann Illés kifőzőt, VI, Nagymező u. 62.

150 pengőre büntették:

Kovács Agnes kifőzőt, VIII, Üllői út 68.

200 pengőre büntették:

Hujber Mátýásné kifőzőt, VIII, Rókk Szilárd u. 14.

320 pengőre büntették:

Horváthi Kálmán korcsmáros, I, Pilsudszky u. 25.

Ujítások a Balatonnál.

A 34 ÉVE MŰKÖDŐ BALATONI SZÖVETSEG a Balaton idegenforgalmának, kulturális és szociális fejlesztésének minden vonatkozásában kivette részét a munkából. A balatoni forgalom érdekében a vasúti menetrend megállapításában és javításában közvetlenül részt vett. A kezdésre létesült balatoni körút korszerű átépítése az északi parton is folyik. A két part közötti forgalom javítása ügyében lépéseket tett a boglár—révülöpi kompjárat létesítése céljából s ennek megvalósulása is rövid idő kérdése. A szövetség a balatoni hajózásnak és a kikötők állami kezelésének előharcosa volt. Az átvétel megtörtént; a balatoni hajózás és a kikötők építése modern színvonalra emelkedett. Jelentős volt a Sió-meder átépítéséről szóló — azóta már nagyrészt megvalósult — javaslata, amellyel kapcsolatban a Balaton szintjének szabályozása és a partvédelem a szövetség állandó programja.

A balatoni elő- és utószózn meghosszabbítását szolgálja a szőlő- és gyümölcskruva bevezelése. Az előkészítő munka 1938-ban megtörtént és idén a balaton több pontján előreláthatólag megvalósul.

A szövetség által felállított Balatoni Kertészeti Felügyelőség és a Balatoni Gyümölcsstermesztők Egyesülete bevonásával állandóan napirenden tartja a balatoni idényellátás kérdését. A Balatonkörnyék termelésének átszervezése nagy arányban indult meg. A magason erőd patakoknak öntözésre, zöldség- és fokozott takarmánytermesztésre való felhasználása érdekében a szövetség az Országos Öntözésügyi Hivatallal a közös munkát megkezdte. A tejjelátás fokozását tejszövetkezetek létesítésével munkálja. A baromfi- és tojásellátás ügyében javaslattal az illetékes fórumok előtt tekúsznek. 1938-ban a Kertészeti

**Szent István park 3. alatt
sörözőnek
igen alkalmas helyiség május 1-
e kiadó**

CIFKA JÓZSEF

PINCEGAZDASÁGI CIKKEK SZAKÜZLETE

BUDAPEST, V, VILMOS CSÁSZÁR ÚT 48. SZ.
TELEFONSZÁM: 122-892.
Parafadugó — önkupak — címke.
Borszivattyúk, szűrőgépek és az
összes borkezelési anyagok.

Felügyelőséggel karöltve ingyenes zöldséppalánták kiosztásával, nevére rá a parmenai gózsákat a szezon alatt beérol, jobb minőségű zöldségeket termesztésére. Az élelmiszerekkel való jobb eladás szövegátalaba állítja a szövetség által megszervezett szemléző szövegkezeletet is.

A telepítési törvényvel kapcsolatban a szövetség előterjesztést tett a Balatonpartra való munkátseleltetés ügyében. Ezzel megoldani kívánja a tokozodo munkáshiany kérdését és a termelési problémák megvalósítását. Gondoskodik az oaa-telepítési munkások teli foglalkoztatásáról is; teli hazipari, kosartono, gyékényzövelo, gyümölcstaápolási tantolyamot rendezett. Terve vette a fürdők korszerű kiépítését. Az első mintaszerveletű létesítését Revélülöpön megkezdődött. A szövetség által megkezdett villamosítás a betelezéshez közeledik. A hatralevő néhány kisebb szakasz elektromos ellátása rövid időn belül várható.

A Balaton turisztikai értékeit és természeti szépségeit rendszeresen kutatja és feltárja; hivatalos lapjában, a „Balaton”-ban ismerteti. A Balatonpart számos pontján emléktáblákat és emlékműveket létesített a Balaton nagyjai emlékére. 1938-ban állította fel Darányi Ignác emlékművet a tihanyi kikötő mellett és indította meg a gyűjtést gróf Széchenyi István emlékművére.

Régi probléma a balatoni hitelügy kérdése. A szövetség az érdekeltektől a tételekutatájonkos kényszerültsérsülésre alapján kezdi meg a „Balatoni Hitelintézet” felállítását.

Országos ipartestületi elnöki értekezlet.

AZ IPARTESTÜLETEK ORSZÁGOS KOZPONTJA május 7-én tartotta meg Budapesten a III. országos ipartestületi elnöki értekezletét. Az elnöki értekezletre az ország legkülönbözőbb részéből sereglettek össze a testületek vezetői és a legerélyesebben sürgették a kormány olyan intézkedését, amely alkalmas a munkaalakalmak megindítására. Kérték a korábban érvényben volt házadomeniasság újra életbelepitését, hogy ezáltal a magángázdaságot nagyobbarányú építkezési tevékenységre bírják. Az elnöki értekezlet határozottan kívánta az árrombolás hatályos megakadályozására az ipartestületi Szék jogkörének kiterjesztését, továbbá a konjárkérdés gyökéres megoldását.

Az értekezlet egyik határozati javaslatában szakértői kér az iparügyi miniszertől, aki az IPOK által összegyűjtött statisztikai adatok alapján dolgozza ki az önálló iparosok öregségi biztosítási tervzetét.

Az iparosság élénk kíváncsisággal néz az elkövetkezendő idők elé és abban reménykedik, hogy túrelmöt honorálják. Ezeknek a kívánásoknak hangoztatása a megoldandó problémák homloktérébe került s onnan mindaddig le nem kerülhet míg a megvalósítás stádiumába nem jutnak.

A mindvégig nagy érdeklődés mellett lefolyt elnöki értekezleten az iparügyi miniszert dr. Messik Vilmos miniszteri tanácsos, az iparügyi miniszterium kisipari osztályának vezetője és dr. Gyulay Akos miniszteri tanácsos képviselték. Képviselettek magukat az összes magyarországi kereskedelmi és iparkamarák, az újonnan visszacsatolt kasszával együtt, nemkülönböztetve az országos érdekképviseleti testületek is.

Nemzetközi Borászati kongresszus Bad Kreuznachban.

EZ ÉV AUGUSZTUS 21—30 KOZOTT tartják meg a nemzetközi borászati kongresszust Bad Kreuznachban. Ez a kongresszus gazdag sorozata lesz a szakmai előadásoknak, társaságbeli összejöveteleknek, a német borvidékekre rendezendő tanulásos kirándulásoknak, ismert kutatóintézeteknek és pincészeteknek megátogatása, ami mind különös élménye lesz a résztvevőknek. A rendezőség szöndéka minél több, a bortermelésben, borkereskedésben érdekelte személyt vendégül látni a kongresszuson. Vendéglősöket is szövesen látnak a kongresszus

vezértitkársága (Berlin, W, 35. Poisdamer str. 101) a kongresszusra vonatkozó minden érdeklődésre, kérdésre készséggel ad felvilágosítást.

A Nyugdíjgyesület közgyűlése.

NYUGDÍJGYESÜLETUNK f. é. május 20-án tartotta meg a rendezés évi közgyűlését Malosik Ferenc elnöklete alatt a tagok élénk részvétele mellett. Elnöki megnyitó után a Bolgár Titkár által felolvasott évi jelentés szerint az elmúlt esztendő az egész éven át tartó gazdasági válság dacára kielégítő eredménnyel zárult. Az előterjesztett számvizsgálóbizottsági jelentés az egyesület adminisztrációját az alapszabályokban megtefeleően teljesíten rendben találta. Az elfogadott számvizsgálóbizottsági jelentés után a közgyűlés a m. évi zárszámadosokat és a f. évi költségelölírányzatot is elfogadta és a felmentvényt az egyesület vezetőóságének és tisztikarának ogyhangúlag megadta. Az előterjesztett zárszámadosokból kiunt, hogy a szükséges díjtertelek az egyesületi vagyonnal teljes mértékben biztosítva van. Végül az aktuálissá vált tisztújításra került a sor. Egyhangúlag megválasztottak: elnökké: Malosik Ferenc; alelnökké: Bandi József és Holub Rezső; igazgatósági tagokká: Babicz Gyula, Balózs Antal, Balázs Ferenc, Borostyánkői Mátyás, Csik József, Fényes György, Förster Miklós, Gellér Mihály, Gundel Károly, Ketter József, Klein János, Kovácsy Sándor, Korányi Zoltán, Leimier Ferenc, Marencich Ottó, Schvarcz Béla, dr. Klein Sándor,

Jó reklám ha a bor olcsó

de a forgalom
csak jó borral
biztosítható

PROMONTORIA

MAGYAR SZALLODÁSOK, VENDEGLŐSÖK,
KORCSMÁROSOK ÉS KÁVÉSOK BORPIN-
CÉSZETE ÉS ÁRUELLÁTÓ SZÖVETKEZETE

BUDAFOK, SÖRHÁZ UCCA 8.
TELEFONSZAM: 269-992.

P I N C É S Z E T É B Ö L .

Kartársaink megítélésüket látogatásánál szöglátgatásunk várjuk.

Szt. LUKACS gyógyfürdő és gyógyszálló

a reumás betegek évszázados gyógyhelye.

Telen, nyáron nyitva
Telefonszám: 1-560-80

Vajda Andor; a számvizsgálóbizottság elnöke: Sabathiel Tivadar; a számvizsgálóbizottság tagjai: Belhöz Ferenc, Gultenberger Antal, Mill Sz. Ferenc, Heinz Jakab, Kovács Sándor, Pinter István, Rékay Aladár, Grimme István, Singer Ferenc, Torma Dezső; pénztárossá: Kovácsy Sándor; ellenőrre: Dénes József.

Kötelező egységes könyvvezetés a német vendéglátóiparban.

A NEMETBIRODALMI Vendéglátó- és Szállodásipari Gazdasági csoport vezetője, Dreesen Frigyes, a birodalmi gazdasági minisztérium felhatalmazása alapján rendeletet bocsátott ki, amely 1940. január 1-től kezdődően minden vendéglátóipari üzem részére kötelezővé teszi az egységesen megállapított könyvvezetést. Nagyobb vállalatok az üzemi élet minden ágára kiterjedő, pontos üzemi kalkulációval dolgozó, egységes rendszer szerint tartoznak vezetni könyveiket, míg a közép- és kisüzemek a hatóságok által nyomtatott üzleti könyveket kapnak, amelyeknek vezetésénél szintén kötelesek a hivatalosan megállapított irányelveket követni.

A vendéglátóipari kisüzemek számára a következő üzleti könyvek vezetése lesz kötelező: 1. pénztárkönyv; 2. árukönyv; 3. folyószámlakönyv, 4. munkabérekönyv. Kötelesek lesznek ezenkívül az évvégi zárást megelőzéséig előírt nyomtatványokat is: 1. évi kimutatást az egyező hónapok forgalmáról; 2. mérlegévet; 3. bevételi és kiadási; 4. az árúkeszletekről és 5. a kinnlevőségekről és tartozásokról szóló kimutatásokat pontosan kitöltve, illetve elkészítve. A pénztárkönyv bevételei-oldalának 2 fő rovata (1. készpénz; 2. bank- vagy postafelrakésként) és mind-egyiknek 6 átváltása lesz. Különös gondot kell majd fordítani a tulajdonos és családja juttatásaira, valamint az alkalmazottaknak természetben átadott készletek, továbbá a forgalmi-alkalmazottaknak a mérlegelésre elküldésére. Az árukönyvön kívül külön sűrűkönyvet és egyéb áruségédkönyveket is kell majd vezetni. A vagyon és az üzleti nyereség megállapítására szolgáló évi mérleg elkészítése is kötelező lesz és éppen így az árúbeszerzésre, üzemi költségekre stb. vonatkozó pontos számadások elkészítése. Bizonyos üzemi csoportok (nagyüzemek, létszámú vállalatok) legkésőbb 1939. július 1-től kezdve kötelesek lesznek a nyereség-vesztés megállapítására szolgáló évi mérleg elkészítésére vonatkozó egységes előírásokat követni.

A vendéglátóipari személyzet foglalkoztatási arányának Svájcban.

A SVÁJCI SZÁLLODÁSIPAR nagy gazdasági jelentőségét tanúsítja többi között az a statisztikai adat is, amely szerint az elmúlt nyár folyamán (június, július és augusztus hónapokban) 23.846 személyt foglalkoztatott, míg az előző esztendőben 12.970-vel kevesebbet; 23.560 volt az alkalmazottak száma.

Az adatai összeállítás, mely a svájci szállodásiparban a legutóbbi évek folyamán foglalkoztatott személyek index-ész-

leit hasonlítja össze, az 1930. évi adatokat véve alapul, a szállodai alkalmazottak átlagos számárányon keresztül az idegenforgalom alakulásáról is érdekes és meglepően hű képet nyújt.

Év	A hónap végén foglalkoztatott személyek száma			Egész nyári átlag
	Június	Július	Aug.	
1930	100	100	100	100
1931	94,2	91,9	87,8	91,3
1932	70,2	72,0	72,4	71,5
1933	68,9	72,5	75,3	71,6
1934	69,5	72,9	72,8	71,7
1935	68,2	73,1	72,4	71,2
1936	66,6	67,3	68,4	67,4
1937	73,7	74,5	76,3	75,8
1938	75,0	75,6	76,7	75,8

Az 1931-ben megindult és egészen 1937-ig fokozódó idegenforgalmi visszaesés ép úgy visszatükröződik ezen adatokból, mint a leértékelés óta bekövetkezett javulás.

Szállodásipari gyűlés Karisbadban.

A NEMET BIRODALMI vendéglátóipari gazdasági csoport szállodai szakosztálya április végén Karisbadban tartotta meg tavaszi naggyűlését Gabler Frigyes szakcsoport-vezető elnöke alatt. A 3 napig tartó tanácskozáson a szállodásipari szervezetek egész munkaprogramját megállapították a szakmai vezetőkön kívül a birodalmi gazdasági, munkügyi, kereskedelmi és propagandügyi minisztériumok képviselői is résztvevő rajta. Most elsősorban szerepelt a Szudéta-terület és a Memelvidék szállodás szervezetének küldöttsége. A német birodalom minden részéből érkezett vendégek lisztelése Karisbad városa és az ottani vendéglátóipari gazdasági csoport nagy sikerű tüneményeket rendezett.

Svájci idegenforgalma.

A SVÁJCI SZÖVETÉSEK STATISZTIKAI HIVATAL hivatalos kimutatása szerint februárban 129.000 ágyval rendelkező 6.030 vendéglátóipari üzemben 190.000 érkezést és 1.230.000 eltöltött éjjelt számláltak össze. Az érkezések száma tehát 3.000-rel, vagyis 1,5%-kal csökkent, az eltöltött éjszakák száma azonban 54.000-rel, vagyis 5%-kal emelkedett, az 1938. év átlagos időszakaihoz viszonyítva.

A vendég lakóhelye	Érkezések száma		Eltöltött éjjeliek száma	
	1938 febr.	1937 febr.	1938 febr.	1937 febr.
Belföld	121.700	118.644	536.970	548.705
Külföld	71.117	71.083	639.434	681.539
Összesen	192.817	189.727	1.176.404	1.230.245

Az érkezések csökkenése kizárólag a belföldi forgalom némi gyengülésének tulajdonítható; külföldi látogatók ugyanannyi volt, mint tavaly februárban (71.000). Az eltöltött éjjeliek száma viszont mindkét vendégkategóriában növekedett: a belföldi forgalomban 12.000, vagyis 2%, a külföldiben 42.000, vagyis 7% az emelkedés. Az idegenforgalom üzemi szerinti tagozódása a következő:

SÖRCSAPOK szerelvények javítások

MIKA RÉZARUGYAR
BUDAPEST, VII, KAZINCZY UCCA 47. SZ. TELEFON: 14-28-27

WINTER TESTVÉREK, bornyagykereskedő

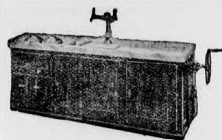
Városi Iroda és eladás: VII, AKACFA U. 45. TEL.: 136-132.

Ajánló kiváló minőségű ura és a f. m. faljaborok, csemege- és ürmösborok, minden mennyiségben a legolcsóbb napi árakon. — Tegyen próbarendelést!

NAGY IGNÁC

placétfelszerelési cikkek, raktaúra
BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÜT 9.

Ajánló dűsen felszerelt raktaúra, ú. m.: borszivalyok, szitőregek palackok, orafűzők cikkek stb. T. 1-415-15.

Alapított 1865. évben
HENNEFELD R. T.

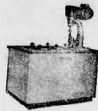
jégszekrénygyára
Budapest, VI., Ó-ucca 6. Tel.: 1-120-26
1-156-46

Szab. jégszekrények, sörkimerő kész-
lések, autóm. elektromos hűtőszekré-
nyek és hűtőkamrák.

Címre ügyelni! csak Ó-ucca 6.

Jéghűtő és ön-
működő elektromos
fagylaltkészítők
konzervátorok és
jégszekítők.

Kedvező fizetési fel-
tetelek!
Árjegyzék ingyen és
bermentve.

Az első nagynémet vendéglátóipari nagygyűlés.

A NÉMET BIRODALMI vendég- és szállodasipari gazda-
sági csoport vezetősége külön kotelben kiadta a múlt év szeptem-
berében Bécsben rendezett első nagynémet vendéglátóipari
nagygyűlésről szóló beszámolóját. A hatalmas, csaknem 500
oldalas munka, amely a szervezet kiadásában megjelenő ven-
déglátóipari szakkönyvek sorozatának második kötete, a német
vendéglátóipari bécsi seregszemléjén elhangzott beszédeket,
szakelőadásokat stb. tartalmazza és részletesen ismerteti a
vendéglő, szállodai és korcsmai szakszervezetek külön tanácsko-
zásainak anyagát is. A német alapszakkal összeállított mű
kitűnő tájékoztatással szolgál a vendéglő- és gazdasági csoport munká-
sságáról, mástól pedig a vendéglátóipar körében felmerülő,
részben még megoldásra váró időszerű feladatokról. Így nem-
csak a német, hanem a külföldi szakember részére is hasznos
ismereteket nyújt.

Halálozás.

Paulovits Géza, a Budapesti Kisipari Hitelintézet Rt. igaz-
gatója 53 éves korában május 13-án, id. Soska Nándor vendég-
lős 59 éves korában május 14-én, Schier Géza vendéglős 60
éves korában május 16-án, Várdai Béni vendéglős 51 éves ko-
rában május 19-én, Morvay Károly vendéglős 41 éves korában
május 23-án elhalálozott.

Állást keresnek.

Volt vendéglős, aki a vendéglős- és kávésipar minden
ágában jártas; állást keres. Cím: Nuber László, IX, Högyes
Endre u. 8.

25 éves jubileum.

Ij. Tósch Károly, a székesfehérvári Magyar Király szálloda
tulajdonosa most ünnepelte működésének 25 éves jubileumát.
A közdeveltségnek örvendő, kitűnő kártszárk, aki a budapesti
Pannónia szállodában tanult és sok évet töltött külföldön is,
édesatyjától 1922-ben vette át a szálloda vezetését. Az etor-
duló alkalmából több mint 150.000 pengő költséggel teljesen
újraalakította a szállodát. A szobák számát felemelte hetvenre,
központi fűtéssel, hideg, meleg vízszolgáltatással szerelte fel
és a gyönyörű szállodát a napokban ünnepélyes külsőségek kö-
zött újaból megnyitotta. Szívvel kívánjuk, hogy 50 éves jubileu-
mát is a legjobban egészségesen ünnepelhesse meg.

Macher Miklós a régi garas egyike kiváló főpincére és
Novák András fősokács a gyönyörű Bruckner-átrémekeket átvét-
ték és azokat, áldozatok nem kímélve, igen nagy befektetés-
sel, minden igényt kielégítőleg Kiosz Sörccsarnok néven május
14-én megnyitották.

Mohos Ferenc éveken át volt a székesfehérvári Magyar
Király szálloda füzetpincére és most a Deák Ferenc ucca 112.
szám alatti vendéglőt átvette. Új vállalkozásához sok szeren-
csét kívánunk.

Góts Éde márványiparos márványtábláit figyelmébe ajánl-
juk 1. Kártszárkának, Ecsényos aron áll. Kártszárk. rendelkező-
sére. Cím: Budapest, V, Légrády Károly uca 14.

Kártszárk! Felkérünk benneteket, hogy Zwack Unicumja
gyanánt ne mörjetekek ki más itall se az UNICUM üvegből, se más-
fajta üvegből, mert az Unicum szó a Zwack likőrgyár kizárólagos
védjegyzett tulajdonát képezi és a néven csakie valódi áru hoz-
ható forgalomba. Ha a vendég Unicumot kér: adjatok neki valódi
Unicumot, mert Unicum néven más keserűt nem szabad eladni
se Zwack üvegből, se más üvegből.

HEIM LAJOS

speciális péksütemények készítője
VI, SZONDY UCCA 96. TEL.: 1-152-41

NAGY ÉS EICHNER R. T.

Szálami, kolbászaru és hűskenzervek. — Füzilet és étterem:
BUAPEST, VI, VILMOS CSÁSZÁR ÚT 9. SZÁM. TELEFON: 12-48-36.

Schillinger Anna GÖZMOSÓGYÁR RT.

Budapest, VI., Vörösmarty ucca 47/b. Telefon: 121-395.

Ij. Grünwald Mór

Ferenc József rakpart 8. Tel.: 185-859. Üveg és porcellán.

„HUNGARIA” SÜTŐDE

Budapest, VII, Dohány ucca 22. Tel.: 142-557
Naponta állandóan friss sütemény és házi kenyér.

VENDÉGLŐSÖK FIGYELMÉBE!

Ajánlok mindenmő ÜVEG-, PORCELLÁN- ÉS ZOMÁNKÉ-
NYEKET legelőnyösebb árakon: GÁCS EDÉNYBOLT. Állandó
edénykölcsonzés. Budapest, VIII, Or ucca 4. Tel.: 33-66-44

LÁSZLÓ SÁNDOR

PAPLÁN-, MATRAC- ÉS ÁGYNEMŐGYÁR
Budapest, VIII, Vas u. T4. — Alapítottat: 1898.

ZEIDL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VIII, ROMANELLI UCCA 14.

KREIBICH SZÁLLODAI, ÉTTERMI ÉS KÁVÉHÁZI

SZEMÉLYET ELHELYEZŐ IRODA
BUAPEST, IV, MOLNÁR U. 12. TEL.: 185-466. — ALAPITVA: 1895

Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete
Szerkesztőség

Szállodások, Vendéglősök, Kávésok és Alkalmazottak
Nyugdíjgyesülete

Budapest, IX, Lónyay ucca 22, sz. Telefon: 381-152

A Szállodai Szakszervelet, telefon: 180-001

Szállodások és vendéglősök szakiskolája
Budapest, IX, Lónyay ucca 6. sz. Telefon: 187-279
Igazgatóval értekezhetni hétköznapokon d u 4—7-ig

Budapesti Vendéglősök Adóközössége
Budapest, IX, Lónyay ucca 22. sz. Telefon: 184-005
Hivatalos órák: hétköznapokon délelőtli 9—2 óráig

A lap előfizetési ára egy évre 24.— pengő
Szállodásoknak, vendéglősöknek és kávésoknak .. 12.— pengő